

**ЗАКОН
О ЗАПАЉИВИМ И ГОРИВИМ
ТЕЧНОСТИМА И ЗАПАЉИВИМ ГАСОВИМА**

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се безбедносни услови у погледу примене мера заштите од пожара и експлозија приликом постављања, изградње, реконструкције, адаптације и санације (у даљем тексту: изградња и санација) и приликом коришћења постројења и објеката за производњу, прераду, складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, ради спречавања настајања и ширења пожара и експлозија и гашења пожара, као и спровођење надзора над овим мерама.

Члан 2.

Одредбе овог закона примењују се у раду министарства надлежног за унутрашње послове (у даљем тексту: министарство), као и министарства надлежног за послове одбране, осим ако посебним законом није другачије уређено.

Транспорт запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова није предмет регулисања овог закона и обавља се у складу са другим прописима.

Значење појмова

Члан 3.

Појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- **Течност** у смислу овог закона је супстанца или смеша која на 50°C има напон паре једнак или мањи од 300 kPa (3 бара), није у потпуности гасовита на 20°C при нормалном притиску од 101,3 kPa и има тачку топљења или почетну тачку топљења на 20°C или мање при нормалном притиску од 101,3 kPa;

- **Гас** у смислу овог закона је супстанца која на 50°C има напон паре већи од 300 kPa (апсолутни) или је у потпуности гасовита на 20°C при нормалном притиску од 101,3 kPa;

- **Запаљиве течности** у смислу овог закона су течности чије су температуре паљења једнаке или ниже од 60°C; Запаљиве течности класификују се у једну од три категорије опасности:

Категорија 1 чија је тачка паљења < 23°C и почетна тачка кључања ≤ 35°C,

Категорија 2 чија је тачка паљења < 23°C и почетна тачка кључања > 35°C и

Категорија 3 чија је тачка паљења ≥ 23°C и ≤ 60°C;

Гасна уља, дизел и лака уља за ложење која имају тачку паљења између ≥ 55°C и ≤ 75°C могу се класификовати у категорију 3.

- **Горива течност** у смислу овог закона је течност чија је температура паљења већа од 60°C, а мања или једнака 100°C; а не може се класификовати у категорију 3 запаљиве течности

- **Запаљиви гас** у смислу овог закона је гас или смеша гасова која има интервал запаљивости у контакту са ваздухом при температури од 20°C и нормалном притиску од 101,3 kPa;

- **безбедносно растојање** је раздаљина у објекту или око њега или дела објекта преко које се у случају пожара или експлозије у зависности од врсте, количине и начина употребе запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, типа објекта и изведеним мерама заштите, не очекује угрожавање суседних делова објекта, других суседних објеката, околине и земљишта других власника. Безбедносно растојање се одређује на основу прописа и српских стандарда, а уколико не постоје прописи и српски стандарди примењују се инострани прописи и стандарди;

- **држање запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова** је чување или одлагање запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у објектима, грађевинским деловима или изван њих у посудама чија укупна запремина не прелази 2 m³ горивих течности, односно 0,2 m³ запаљивих течности или до 30 kg запаљивих гасова на начин предвиђен овим законом, прописима донетим на основу закона, српским стандардима односно сродним документима и упутствима произвођача;

- **зона опасности** је угрожен простор у којем се трајно или повремено очекује присуство запаљиве смеше пара или гасова које са ваздухом граде експлозивне атмосфере, а које су класификоване у складу са прописима и српским стандардима односно сродним документима;

- **објекти** су грађевински објекти на одређеној локацији који се састоје од грађевинског дела и уграђене опреме што заједно чини техничко-технолошку целину, као што су нафтоводи, гасоводи, продуктоводи, резервоари, складишта, претакалишта и други објекти или његови саставни делови а намењени су за складиштење или промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;

- **промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова** је њихово претаканье, утовар или истовар у превозна средства или из њих, руковање приликом допреме, отпреме и смештаја у складишту и друге просторе, допрема и отпрема помоћу нафтовода, гасовода или продуктовода, употреба и друге радње са запаљивим и горивим течностима и гасовима;

- **посуде** су преносиви судови са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, конструкције у виду боца, буради, канистера, резервоара или неке друге конструкције, изграђени од материјала и на начин који спречава испуштање садржаја из њих;

- **постројење за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове** је технолошки систем који се састоји од резервоара, технолошких посуда, посуда као и инсталација и уређаја за производњу, прераду, претаканье или употребу запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, система за управљање и надзор безбедног одвијања технолошког процеса, стабилних система за дојаву и гашење пожара и других инсталација и уређаја који заједно чине технолошку целину за производњу, прераду, дораду запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;

- **потрошач гаса** је лице које користи гас за сопствену потрошњу;

- **резервоар** јесте грађевина спојена са тлом, која представља физичку, функционалну или техничко – технолошку целину са свим потребним инсталацијама, постројењима и опремом у коме се безбедно складишти запаљива и горива течност и запаљиви гас, израђен према прописима донетим на основу закона, стандардима односно сродним документима и упутствима произвођача;

- **руковање** је свака активност лица која укључује било који вид манипулације са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима као нпр. претаканье, паковање, производња, коришћење и сл.;

- **санација** - јесте извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту и постројењу којима се врши поправка или замена уређаја, инсталација и опреме, односно замена конструктивних елемената објекта;

- **„складиште запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова** је објекат или део објекта или простор у којем се обавља складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у складу са прописима донетим на основу закона, стандардима односно сродним документима“

- **складиштење** је трајно или повремено **безбедно** смештање запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у посуде или резервоаре чији је укупни капацитет већи од 2 m³ горивих течности, односно 0,2 m³ запаљивих течности или више од 30 kg запаљивих гасова, ако посебним прописима није одређено другачије;

- **систем за управљање и контролу сигурног одвијања технолошког процеса**, састоји се од уређаја који упозоравају да је дошло до одступања од дозвољених вредности технолошких параметара, када је потребно аутоматски или ручно извршити корекцију или зауставити технолошки процес ради спречавања настанка пожара или експлозија.

Други изрази употребљени у овом закону, који нису дефинисани у ставу 1. овог члана имају значење сходно прописима којима је регулисана област заштите од пожара и експлозија.

Одговорност за спровођење заштитних мера

Члан 4.

Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна лица (у даљем тексту правна лица) и физичка лица која рукују или користе запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове дужни су да поступају у складу са обавезама утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега и да предузму све неопходне мере да би предупредили или избегли штетни утицај запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова по здравље људи, животну средину и имовину и одговорна су за спровођење ових мера.

Конструкција посуда, резервоара, цевовода, технолошких процесних судова који садрже запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове

Члан 5.

Запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови могу се држати само у оним посудама чија је конструкција и опрема у складу са техничким захтевима садржаним у прописима о транспорту опасног терета железницом, друмским саобраћајем, унутрашњим пловним путевима, поморским или ваздушним саобраћајем, као и прописима који уређују област управљања хемикалијама.

У унутрашњем промету који се одвија у оквиру постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, могу се користити и посуде које нису у складу са ставом 1. овог члана али чија специфична конструкција, материјал и опрема обезбеђује сигурну манипулацију са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима. Специфична конструкција посуда доказује се техничком документацијом.

Резервоари, технолошки процесни судови, цевоводи за транспорт и други уређаји и инсталације у којима се налазе запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови морају бити изграђени и опремљени у складу са прописима и српским стандардима.

На све што није регулисано овим законом, примењиваће се техничка правила, међународни стандарди или примењене научне методе.

II. УСЛОВИ ЗА БЕЗБЕДНУ ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА И ПОСТРОЈЕЊА ЗА СКЛАДИШТЕЊЕ, ДРЖАЊЕ И ПРОМЕТ ЗАПАЉИВИХ И ГОРИВИХ ТЕЧНОСТИ И ЗАПАЉИВИХ ГАСОВА

Безбедно постављање и изградња објекта

Члан 6.

Објекти и постројења за складиштење и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова (складишта, резервоари, нафтоводи, гасоводи, станице за снабдевање горивом моторних возила и други слични објекти), морају се градити, постављати и опремати на начин којим се не ствара опасност од пожара или експлозије за ове и друге објекте у складу са прописима.

У случају да се прописима из става 1. овог члана захтева постављање ових објекта на безбедном растојању од осталих објекта министарство одобрава место постављања (у даљем тексту: локацију) и то:

1. надлежна организациона јединица министарства на чијој територији се објекти из става 1. овог члана постављају, ако се ради о објектима чији је капацитет запаљивих и горивих течности укупне запремине до 500 m^3 , односно запаљивих гасова до 200 m^3 ;

2. министарство, ако се ради о објектима из става 1. овог члана чији је капацитет запаљивих и горивих течности укупне запремине преко 500 m^3 , а запаљивих гасових преко 200 m^3 , као и за нафтоводе, гасоводе и продуктоводе који прелазе територију две или више општина.

Захтев за одобрење локације

Члан 7.

Подносилац захтева за издавање одобрења за локацију објекта мора уз захтев приложити:

1) ситуациони план терена на коме је планирана изградња објекта за који се тражи одобрење локације и који мора бити у одговарајућој размери ради сагледавања безбедоносних растојања (највише у размери 1:500), са уцртаним планираним и постојећим објектима и постројењима, бројевима катастарских парцела, саобраћајницама и енергетским инсталацијама и сл. као и уцртаним безбедносним растојањима;

2) извод из листа непокретности са копијом плана катастарских парцела

3) технички опис терена приказаног на ситуационом плану;

4) технички опис објекта који је планиран за градњу и опис технолошког процеса;

5) попис врсте и количине запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова који ће бити складиштени.

Ситуациони план из тачке 1. став 1. овог члана мора садржати ознаке објекта којима се одређује намена уцртаних објекта.

Сагласност на техничку документацију и спроведеност мера заштите од пожара

Члан 8.

За постројења и објекте за складиштење и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова министарство даје сагласност на техничку документацију и сагласност да је објекат, односно део објекта подобан за употребу у погледу спроведености мера заштите од пожара у складу са законом који регулише област заштите од пожара.

Циљеви заштите од пожара и експлозија и начин постизања циљева

Члан 9.

Приликом пројектовања и изградње објеката и постројења за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове мора се узети у обзир заштита од пожара која је регулисана посебним прописом, тако да се у случају пожара:

- 1) очува носивост конструкције током времена утврђена и одређеног посебним прописом,
- 2) омогући гашење пожара и спречи ширење ватре и дима у објектима и постројењима,
- 3) спречи ширење ватре и продуката експлозије на суседне објекте и постројења,
- 4) омогући да лица могу безбедно да напусте објекте и постројења, односно да се омогући њихово спасавање и

Сматра се да је захтев заштите од пожара из става 1. овога члана испуњен уколико објекти и постројења испуњавају техничке захтеве заштите од пожара који су утврђеним посебним прописима, стандардима, сродним документима и одлукама, планским документима и посебним условима заштите од пожара.

Испуњеност захтева заштите од пожара из става 1. овог члана може се доказивати и према признатим методама прорачуна и моделима који су различити од прописаних начина доказивања.

Одступање од прописаних захтева заштите од пожара из става 1. овог члана може се дозволити само када је то предвиђено посебним прописом којим се уређује подручје просторног уређења и изградње и уз претходно прибављено мишљење министарства.

Изузетно, испуњеност захтева заштите од пожара из става 1. овог члана може се доказивати и на други начин, на основу захтева који подноси и образлаже инвеститор или пројектант објекта или постројења и уз одобрење министарства.

О захтеву из става 5. овог члана министарство одлучује решењем против којег се не може изјавити жалба.

Услови који морају испуњавати технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови

Члан 10.

Технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу морају имати систем за управљање и контролу сигурног одвијања технолошког процеса када је то дефинисано прописима или захтевано проценом ризика.

У објектима у којима се одвијају технолошки процеси из става 1. мора се уградити систем за откривање и јављање пожара, а у постројењима изван објекта то може бити и систем за откривање и јављање пожара без аутоматских јављача пожара.

У објектима и постројењима у којима се одвијају технолошки процеси из става 1. мора се уградити систем за гашење пожара само када је то дефинисано прописима или захтевано проценом ризика.

Пожарни сектори

Члан 11.

Технолошки процеси у објектима у којима се користе, складиште, држе или производе запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или

експлозивну атмосферу, морају се вршити само у објектима или просторијама које су од других објеката и просторија одвојени на такав начин да се спречи пренос пожара.

Експлозивни одушак

Члан 12.

Објекти и просторије у којима се користе, складиште, држе или производе запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају експлозивну атмосферу, морају се градити тако да се обезбеди безбедно растеређење објекта или просторије услед појаве експлозије.

Инсталација безбедносне расвете

Члан 13.

Приликом изградње објеката и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима морају се уградити инсталације безбедносне расвете у складу са прописима и стандардима који регулишу ову област.

Заштита од статичког електрицитета

Члан 14.

У технолошким процесима у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу, морају се применити мере заштите од статичког електрицитета ради спречавања избијања пожара и експлозија.

Ближе прописе о мерама заштите од статичког електрицитета ради спречавања избијања пожара и експлозија доноси министар.

Заштита од атмосферског пражњења

Члан 15.

Објекти и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима морају се штитити од атмосферског пражњења.

Постављање инсталације мора се спровести у складу са прописима и стандардима који уређују ову област.

Анализа зона опасности на местима угроженим од експлозивних смеша

Члан 16.

Саставни део техничке документације за изградњу, реконструкцију или адаптацију, објеката и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, је и анализа зона опасности на местима угроженим од експлозивних смеша.

Изузетно у случајевима када није вршена адаптација или реконструкција, а постоји већ изграђен објекат у којем се одвијају технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови, а прописима нису одређене зоне опасности, по налогу инспектора ради се Анализа зона опасности.

Анализа зона опасности, из става 1. и става 2. овог члана израђује се у складу са прописима, стандардима и признатим методама.

На техничку документацију из става 1. и Анализу зона опасности, из става 2. овог члана обавезно је прибављање сагласности министарства.

Опремање објеката и постројења апаратима за почетно гашење пожара

Члан 17.

Објекти и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима морају бити опремљени потребним апаратима за почетно гашење пожара.

Обележавање опреме и уређаја за гашење пожара

Члан 18.

Опрема и уређаји у објектима и инсталацијама са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима која служи за гашење, спречавање ширења пожара и експлозија мора бити видно обележена у складу са прописима који регулишу ову област.

III. УСЛОВИ ЗА ОБАВЉЕЊЕ ПОСЛОВА СКЛАДИШТЕЊА ДРЖАЊА И ПРОМЕТА ЗАПАЉИВИХ И ГОРИВИХ ТЕЧНОСТИ И ЗАПАЉИВИХ ГАСОВА И ОДРЖАВАЊЕ И КОНТРОЛИСАЊЕ ПОСТРОЈЕЊА

Организација и контрола спровођења мера заштите од пожара и експлозија

Члан 19.

Правна и физичка лица, која рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима дужна су да организују и трајно врше контролу и спровођење прописаних услова и мера утврђених овим законом и прописима донетим на основу њега и да упознају запослене раднике који рукују запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима са опасностима и мерама безбедности.

Услови које мора испуњавати правно и физичко лице које обавља послове складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности течности или запаљивих гасова

Члан 20.

Послове складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова могу обављати правна и физичка лица која су упозната с мерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозија као и са поступцима за гашење пожара.

Правна и физичка лица која непосредно обављају послове из става 1. овог члана дужна су да се приликом обављања тих послова придржавају прописаних мера заштите од пожара и експлозија и упутстава за безбедан рад.

У објектима и просторијама где се обавља складиштење и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова на видним местима морају бити постављене ознаке о опасности од пожара и експлозија, упутства за безбедан рад и поступање у случају настанка пожара и експлозије.

Услови и начин оспособљавања лица

Члан 21.

Лица која обављају послове складиштења, производње и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова морају похађати посебну обуку и положити стручни испит из области заштите од пожара према закону који регулише област заштите од пожара и посебном пропису којим је уређен начин полагања овог испита.

Забрана складиштења и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова

Члан 22.

Складиштење и промет запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова не може се обављати у објектима, деловима објеката или просторијама који нису намењени за складиштење или промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови могу се држати у објектима, деловима објеката или просторијама који нису намењени за складиштење или промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова само под прописаним условима.

Ближе прописе о условима из става 2. овог члана доноси министар.

У складиштима и постројењима за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове не може се складиштити и обављати промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у количинама већим од одобрених.

За запаљиве и гориве течности из става 2. овог члана мора постојати исправа која садржи податак о температури паљења.

Услови складиштења

Члан 23.

У објектима и просторијама које се користе за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова забрањено је држати гориве материје и хемикалије које по својим својствима могу бити узрок настанка пожара.

Употребљена амбалажа

Члан 24.

Употребљена амбалажа у којој су држане запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови чува се у посебној просторији, под условима предвиђеним за држање и смештај запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Употребљена амбалажа може се користити и за држање течности која не спадају у категорију запаљивих и горивих течности под условом да су очишћене и уклоњене ознаке о опасностима.

Зоне опасности

Члан 25.

У зонама опасности забрањено је:

1. држање и употреба алата, уређаја, опреме и инсталације које нису предвиђене за рад у зонама опасности, а могу бити узрочник настанка пожара, или експлозије;
2. пушење и коришћење отворене ватре у било ком облику;
3. одлагање запаљивих и других материја које нису намењене технолошком процесу;
4. приступ возилима која при раду свог погонског уређаја могу произвести варничење;
5. ношење одеће и обуће која може довести до нагомилавања статичког електрицитета и употреба уређаја и опреме који нису прописно заштићени од статичког електрицитета.

Одржавање и контрола исправности објеката и постројења

Члан 26.

Одржавање и контрола исправности објеката и постројења за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове обавља се на начин и у временским размацима одређеним прописом, односно упутством произвођача, о чему мора постојати документација.

Одржавање и контрола исправности објеката и постројења из става 1. овог члана обавља се на начин и у временским размацима од стране стручно оспособљених лица, према посебним прописима и стандардима којима је регулисана област одржавања и безбедности ових објеката, постројења и њихових делова.

Радови санације могу се изводити искључиво у складу са техничком документацијом на коју је прибављена сагласност приликом изградње објекта.

Након извршених радова санације власник или корисник је у обавези да пре употребе објекта извести надлежни орган о завршетку радова санације, након чега се мора извршити инспекцијски преглед са аспекта заштите од пожара.

Одржавање и контрола уређаја и инсталација

Члан 27.

Апарати, уређаји, опрема, инсталације и системи у објектима и постојењима морају се одржавати и контролисати у складу са техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.

О провери исправности апарата, уређаја, опреме, инсталације и система из става 1. овог члана води се посебна документација о одржавању и контроли у складу са прописима из става 1. овог члана.

Проверу исправности може вршити правно лице, предузетник или физичко лице које има овлашћење надлежног министарства, сходно важећим прописима.

Одржавање и контролисање резервоара и посуда са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима

Члан 28.

Резервоари и посуде који садрже запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове морају се одржавати и контролисати пре употребе и током употребе на начин и у роковима одређеним техничким прописима.

IV. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Спровођење инспекцијског надзора

Члан 29.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу њега врши министарство.

Послове из става 1. овог члана надлежни орган врши преко инспектора у оквиру делокруга утврђеног законом.

Права и дужности надлежног органа

Члан 30.

У вршењу инспекцијског надзора надлежни орган има право и дужност да утврђује:

1. да ли су приликом изградње, реконструкције или адаптације објеката и постројења за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, испуњени прописани услови;

2. да ли су предузете мере заштите од пожара и експлозија приликом употребе објеката и постројења и приликом складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;

3. да ли су резервоари, технолошки процесни судови, цевоводи за транспорт у други уређаји и инсталације у којима се налази запаљива и горива течност и запаљиви гасови изграђени и опремљени у складу са одредбама овог закона и техничким прописима и стандардима.

4. да ли се у зонама опасности поштују мере прописане овим законом;

5. да ли послове складиштења и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова обављају физичка лица која су за то стручно оспособљена и упозната са мерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозија као и са поступцима за гашење пожара;

6. да ли се спроводе и друге мере прописане законом, прописаним техничким захтевима, српским стандардима и сродним документима.

Мере инспекцијског надзора

Члан 31.

У вршењу инспекцијског надзора надлежни орган овлашћен је да предузима следеће мере:

1. забрани изградњу, реконструкцију и адаптацију објеката за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова ако нису испуњени услови у погледу безбедних растојања,
2. забрани складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, ако за то нису испуњени законом прописани услови и прети непосредна опасност од избијања пожара;
3. забрани држање, складиштење запаљивих и горивих течности и гасова у резервоарима и посудама и транспорт кроз цевоводе чија конструкција и опрема није у складу са овим законом;
4. забрани употребу апарата, уређаја, опреме, инсталације и система у објекту или делу објекта, ако пре пуштања у рад није испитана или не испуњава прописане техничке захтеве, стандарде и сродне документе
5. забрани даљи рад на пословима складиштења и промета запаљивих течности или гасова и пословима одржавања и контроле исправности постројења за запаљиве течности и гасове лицима која за то нису стручно оспособљена и нису упозната са мерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозија као и са поступцима за гашење пожара;
6. наложи отклањање утврђених неправилности у одређеном року,
7. наложи и друге потребне мере у погледу складиштења, држања и промета запаљивих течности или гасова потребне ради заштите од пожара и експлозије.

На решење којим се изричу мере из става 1. овог члана, може се изјавити жалба.

Жалба се подноси министру у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба не одлаже извршење решења.

Обавеза надлежног органа

Члан 32.

Ако правна и физичка лица, нису спровела мере за заштиту од пожара, надлежни орган ће издати налог о извршењу тих мера и одредити рок за њихово извршење.

Ако правна и физичка лица, нису спровела прописане или наложене мере за заштиту од пожара, надлежни орган покренуће прекршајни поступак.

Обавезе према другим инспекцијским органима

Члан 33.

Ако надлежни орган при вршењу надзора утврди да се не спроводе одредбе закона и прописа, које су у надлежности других органа дужан је да о томе одмах обавести други надлежни орган.

Доношење техничких прописа

Члан 34.

Министар надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: Министар) доноси техничке прописе којима се ближе уређује безбедност и заштита од пожара и експлозија на инсталацијама, објектима и постројењима, узимајући у обзир врсту инсталација, специфичност самог објекта и постројења, делатност која се у објекту обавља и опасност од пожара и експлозија за људе и имовину, као и друге техничке прописе потребне за спровођење овог закона.

Ако се прописи из става 1 односе на материју која спада и у надлежност другог министарства ове прописе ће надлежни министри донети споразумно.“

Члан 35.

Технички пропис из члана 34 овог закона може се позвати на српски стандард на два начина:

- 1) техничким прописом може се одредити да је једини начин постизања усаглашености за захтевима тог прописа испуњавање захтева српског стандарда на који се технички пропис позива;

2) техничким прописом може се одредити да је један од могућих начина постизања усаглашености за захтевима тог прописа испуњавање захтева српског стандарда на који се технички пропис позива.

Списак стандарда из става 1. овог члана доноси министар на обрасцу чија је садржина одређена прописима о стандардизацији и објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

члан 36.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 2.000.000 динара, казниће се за прекршај правно лице у случају да:

1. Запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове држи супротно условима који су одређени овим законом (члан 5.)

2. Објекте за складиштење и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова за која се прописима захтева постављање ових објеката на безбедном растојању од осталих објеката, постави без одобрења министарства (члан 6)

3. Технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу немају систем за управљање и контролу сигурног одвијања технолошког процеса када је то дефинисано прописима или захтевано проценом ризика. (члан 10 став 1)

4. У објектима и у постројењима изван објеката у којима се одвијају технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу нема уграђен систем за откривање и јављање пожара. (члан 10 став 2)

5. У објектима и у постројењима у којима се одвијају технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу нема уграђен систем за гашење пожара. (члан 10 став 3)

6. Уколико се технолошки процеси у објектима у којима се користе, складиште, држе или производе запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу врше у објектима или просторијама која нису од других објеката и просторија одвојени на такав начин да се спречи пренос пожара. (члан 11)

7. У случају да објекти и просторије у којима се користе, складиште, држе или производе запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају експлозивну атмосферу, немају изведено безбедно растеређење објекта или просторије услед појаве експлозије. (члан 12)

8. Уколико у објектима и постројењима са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима немају уграђене инсталације безбедносне расвете (члан 13)

9. Уколико нису у технолошким процесима у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови у количини и на начин да формирају запаљиву или експлозивну атмосферу, нису примењене мере заштите од статичког електрицитета ради спречавања избијања пожара и експлозија. (члан 14)

10. Уколико објекти и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима немају заштиту од атмосферског пражњења. (члан 15)

11. Ако за објекте и постројења са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима није урађена Анализа зона опасности на местима угроженим од експлозивних смеша. (члан 16 став 1)

12. Уколико на Анализи зона опасности и техничку документацију није прибављена сагласност министарства. (члан 16 став 4)

13. Уколико у објектима и постројењима са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима не постоји потребан број апарата за почетно гашење пожара. (члан 17)

14. Уколико опрема и уређаји у објектима и инсталацијама са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима која служи за гашење, спречавање ширења пожара и експлозија није видно обележена и ускаду са прописима (члан 18)

15. Уколико правна лица која рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима не организују или не спроводе прописане услове и мере (члан 19)

16. Уколико правна лица која рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима не упознају запослене раднике који рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима са опасностима и мерама безбедности (члан 19)

17. Уколико не организује упознавање лица која раде на пословима складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова с мерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозија као и са поступцима за гашење пожара. (члан 20 став 1)
18. Уколико се правна лица која непосредно обављају послове складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова не придржавају прописаних мера заштите од пожара и експлозија и упутстава за безбедан рад. (члан 20 став 2)
19. Уколико у објектима и просторијама где се обавља складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова на видим местима не постави ознаке о опасности од пожара и експлозија, упутства за безбедан рад и поступање у случају настанка пожара и експлозије (члан 20 став 3)
20. За послове складиштења, производње и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова ангажује лица без положеног стручног испита из области заштите од пожара према закону и посебном пропису којим је уређен начин полагања овог испита. (члан 21)
21. Уколико складиштење и промет запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова обавља у објектима, деловима објеката или просторијама који за ту сврху нису намењени (члан 22 став 1)
22. Уколико запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове држи у објектима, деловима објеката или просторијама на не прописан начин. (члан 22 став 2)
23. Уколико складишти и обавља промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у количинама већим од одобрених или складишти и врши промет запаљивих течности или гасова који није одобрен; (члан 22 став 4)
24. Уколико за запаљиве и гориве течности не постоји исправа која садржи податак о температури паљења. (члан 22 став 5)
25. Уколико у објектима и просторијама које се користе за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова држе гориве материје и хемикалије које по својим својствима могу бити узрок настанка пожара (члан 23)
26. Уколико употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови не чува у посебној просторији, и на начин предвиђен за држање и смештај запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова. (члан 24 став 1)
27. Уколико употребљену амбалажу користи и за држање течности које не спадају у категорију запаљивих и горивих течности, а нису очишћене и уклоњене ознаке о опасностима (члан 24 став 2)
28. Уколико у зони опасности држи или употребљава алат, уређаје, опрему и инсталације који могу бити узрочник настанка пожара или експлозија (члан 25 став 1, т.1)
29. Уколико у зони опасности дозволи пушење или коришћење отворене ватре у било ком облику; (члан 25 став 1, т. 2)
30. Уколико у зони опасности одлаже запаљиве и друге материје које нису намењене технолошком процесу; (члан 25 став 1, т. 3)
31. Уколико у зони опасности дозволи приступ возилима која при раду свог погонског уређаја могу произвести варничење; (члан 25 став 1, т. 4)
32. Уколико у зони опасности ангажована лица носе одећу и обућу која може довести до нагомилавања статичког електрицитета или употребљава уређаје или опрему која није прописно заштићена од статичког електрицитета (члан 25 став 1, т. 5)
33. Уколико одржавање и контролу исправности објеката и постројења за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове не обавља на начин и у временским размацима одређеним прописом, односно упутством произвођача и не поседује одговарајућу документацију, односно уколико одржавање и контролу врше лица која нису стручно оспособљена (члан 26 став 1 и 2)
34. Уколико радове санације не изводи искључиво у складу са техничком документацијом на коју је прибављена сагласност приликом изградње објекта (члан 26 став 3)
35. Уколико након извршених радова санације власник или корисник објекта, пре употребе објекта не извести надлежни орган о завршетку радова санације (члан 26 став 4)
36. Уколико апарате, уређаје, опрему, инсталације и системе у објектима и постојењима не одржава и не контролише у складу са техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача (члан 27 став 1)
37. Уколико не води посебну документацију о одржавању и контроли апарата, уређаја, опреме, инсталације и система (члан 27 став 2)
38. Уколико проверу исправности не врши правно лице, предузетник или физичко лице које има овлашћење надлежног министарства сходно важећим прописима (члан 27 став 3)
39. Уколико не одржава и не контролише резервоаре и посуде који садрже запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове пре употребе и током употребе на начин и у роковима одређеним техничким прописима. (члан 28)
40. Уколико не поступи по мерама и у роковима наложеним решењем из инспекцијског надзора (члан 31)

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 10.000 до 500.000 динара.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, органу државне управе и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара.

Члан 37.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице у случају да:

1. Уколико физичка лица која рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима не организују или не спроводе прописане услове и мере (члан 19)

2. Уколико физичка лица која рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима не упознају запослене раднике који рукују са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима са опасностима и мерама безбедности (члан 19)

3. Уколико не организује упознавање лица која раде на пословима складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова с мерама за спречавање настанка и ширења пожара и експлозија као и са поступцима за гашење пожара. (члан 20 став1)

4. Уколико се физичка лица која непосредно обављају послове складиштења, држања и промета запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова не придржавају прописаних мера заштите од пожара и експлозија и упутстава за безбедан рад. (члан 20 став 2)

5. Уколико у објектима и просторијама где се обавља складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова на видим местима не постави ознаке о опасности од пожара и експлозија, упутства за безбедан рад и поступање у случају настанка пожара и експлозије (члан 20, став3)

6. Уколико за послове складиштења, производње и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова ангажује лица без положеног стручног испита из области заштите од пожара према закону и посебном пропису којим је уређен начин полагања овог испита. (члан 21)

7. Уколико складиштење и промет запаљивих и горивих течности или запаљивих гасова обавља у објектима, деловима објеката или просторијама који за ту сврху нису намењени (члан 22 став 1)

8. Уколико запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове држи у објектима, деловима објеката или просторијама на не прописан начин. (члан 22 став 2)

9. Уколико складишти и обавља промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова у количинама већим од одобрених или складишти и врши промет запаљивих течности или гасова који није одобрен; (члан 22 став 4)

10. Уколико за запаљиве и гориве течности не постоји исправна која садржи податак о температури паљења. (члан 22 став 5)

11. Уколико у објектима и просторијама које се користе за складиштење запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова држе гориве материје и хемикалије које по својим својствима могу бити узрок настанка пожара (члан 23)

12. Уколико употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови не чува у посебној просторији, и на начин предвиђен за држање и смештај запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова. (члан 24 став 1)

13. Уколико употребљену амбалажу користи и за држање течности које не спадају у категорију запаљивих и горивих течности, а нису очишћене и уклоњене ознаке о опасностима (члан 24 став 2)

14. Уколико у зони опасности држи или употребљава алат, уређаје, опрему и инсталације који могу бити узрочник настанка пожара или експлозија (члан 25 став 1 т.1)

15. Уколико у зони опасности дозволи пушење или коришћење отворене ватре у било ком облику; (члан 25 став 1, т. 2)

16. Уколико у зони опасности одлаже запаљиве и друге материје које нису намењене технолошком процесу; (члан 25 став 1, т. 3)

17. Уколико у зони опасности дозволи приступ возилима која при раду свог погонског уређаја могу произвести варничење; (члан 25 став 1. т. 4)

18. Уколико у зони опасности ангажована лица носе одећу и обућу која може довести до нагомиланања статичког електрицитета или употребљава уређаје или опрему која није прописно заштићена од статичког електрицитета (члан 25 став 1 т.5)

19. Уколико одржавање и контролу исправности објеката и постројења за запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове не обавља на начин и у временским размацима одређеним прописом, односно упутством произвођача и не поседује одговарајућу документацију, односно уколико одржавање и контролу врше лица која нису стручно оспособљена (члан 26 став 1 и 2)

20. Уколико радове санације не изводи искључиво у складу са техничком документацијом на коју је прибављена сагласност приликом изградње објекта (члан 26 став 3)

21. Уколико након извршених радова санације власник или корисник објекта, пре употребе објекта не извести надлежни орган о завршетку радова санације (члан 26 став 4)

22. Уколико апарате, уређаје, опрему, инсталације и системе у објектима и постојењима не одржава и не контролише у складу са техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача (члан 27 став 1)

23. Уколико не води посебну документацију о одржавању и контроли апарата, уређаја, опреме, инсталације и система (члан 27 став 2)

24. Уколико проверу исправности не врши правно лице, предузетник или физичко лице које има овлашћење надлежног министарства сходно важећим прописима (члан 27 став 3)

25. Уколико не одржава и не контролише резервоаре и посуде који садрже запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове пре употребе и током употребе на начин и у роковима одређеним техничким прописима. (члан 28)

26. Уколико не поступи по мерама и у роковима наложеним решењем из инспекцијског надзора (члан 31).

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Подзаконски акти за извршавање овог закона биће донети у року од четири године од дана ступања на снагу овог закона.

До ступања на снагу прописа из става 1. овог члана примењиваће се одредбе важећих подзаконских аката, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 39.

Поступци за издавање овлашћења и одобрења, који су пре ступања на снагу овог закона покренути по одредбама Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. Гласник СРС”, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Сл. Гласник РС“ бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/2005 – др. Закон), окончаће се по одредбама закона који је важио у време покретања поступка.

Члан 40.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важе одредбе Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник СРС” бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Сл. гласник СРС” бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), у делу којим се уређује област запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

Члан 41.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.